

Santa Maria, Mare de Déu

Quan l'estel anunciava aquell nou dia, clarejat amb la llum del Sol diví, amb el «sí» que donàreu vós, Maria, tot el cel i la terra s'estremí.

Al verger de l'Altíssim féu florida la més pura tendresa de l'amor; l'Esperit a l'amor donà la vida, i la joia del Fill trencà l'enyor.

La promesa la llei i l'aliança del Senyor amb el poble d'Israel en Maria acompliren l'esperança, i Déu fou amb nosaltres l'Emmanuel.

(Himne a la Mare de Déu)

La Mare de Déu de la Salut, patrona de la diòcesi de Terrassa

GLOSSA

Exigències de la fe

Una dona vestida de manera senzilla espera el final de l'hora d'atenció al públic a la porta secundària d'una gran superfície dedicada a l'alimentació. Espera, amb altres persones, el moment que alguns treballadors trauran, amb les deixalles, una sèrie de productes que, per raons diverses, són retirats de la venda al públic. Avui és una bona nit i la majoria d'aquests productes van a la bossa dels qui esperen, també a la de la dona esmentada. Marxa contenta. Tot d'un plegat, però, es gira i torna enrere. A la porta principal recullen aliments els joves d'una parròquia. S'apropa a un d'ells i li dona un dels productes de la seva bossa tot dient-li: «Pels que encara estan pitjor que la meva família i jo». No entrem en la disquisició de si el producte estava caducat o a punt de caducar i quedem-nos amb el gest. La dona ha donat d'allò que necessita. Quan ja se n'anava cap a casa, ha recordat el proïsme, ha tornat enrere, ha estimat i ha marxat contenta.

El fet de compartir de la primera comunitat és una exigència de fraternitat humana i cristiana. L'ajuda de tots envers els més necessitats en els moments difícils —els actuals

prou ho són— és un signe de germanor, de treballar per un ordre social més just. Compartir els béns de la creació és voluntat del Creador. «Qui tingui dos vestits, que en doni un al qui no en té, i qui tingui menjar, que també el comparteixi» (Lc 3,11). Tenir present que els béns dels quals dispo són béns que administro, que no són només pel propi profit i que, a més, no poden ser l'únic objectiu de la nostra actuació. Hem de posar en joc els nostres talents, però mai no es pot oblidar els altres a l'hora de recollir els guanys... «[...] i així pugui donar al qui passa necessitat» (Ef 4,28).

Temps de Nadal, ben aviat cap d'any i després la festa dels Reis. Cadascú, des de la seva situació i possibilitats, sap el que ha gastat o gastarà aquestes festes. Molt probablement ben gastat, ben pensada la despesa. Res, però, ens eximeix de pensar en els altres i veure què convé compartir. La fe comporta, també, aquestes exigències. Com aquella dona, sempre som a temps de tornar enrere i compartir. Encara més, sempre som a temps de donar... i donar-nos.

Enric Puig Jofra, SJ

Jornada de la Família

Aquest diumenge dintre de l'Octava de Nadal la Litúrgia ens porta la celebració de la festa de la Sagrada Família. Amb aquest motiu cada parròquia i comunitat és convidada a celebrar la Jornada de la Família.

REMEU MAR ENDINS

Les lliçons de la Història

El passat mes de juliol s'acomplí el centenari del començament de l'anomenada Gran Guerra. El 20 de juny de 1914 l'arxiduc i hereu del tron de l'Imperi Austro-Húngar i la seva esposa foren assassinats a Sarajevo. Aquest acte fou el detonant que, un mes més tard, porta a l'esclat de l'anomenada Primera Guerra Mundial. El papa Benet XV va fer tot el possible per a evitar-la, però no va poder ser així. Es preveia que la conflagració seria curta, però va durar quatre anys i es calcula que provocà 20 milions de morts entre militars i civils. Fou una gran mortaldat.

En l'al·locució de l'*Angelus* del 27 de juliol el papa Francesc va convidar tothom a aprendre les lliçons de la Història i qualificà la Gran Guerra com una «destrucció inútil» que va causar milions de morts i destruccions immenses. I tot seguit va demanar que «no es repeteixin els errors del passat, sinó que es tinguin presents les lliçons de la Història, fent que prevalguin sempre les raons de la pau mitjançant un diàleg pacient i valent».

Els papes del nostre temps han estat uns grans defensors de la pau. I el papa Francesc s'ha situat en aquesta mateixa línia. Pau VI va instituir la Jornada Mundial de la Pau, que se celebra el dia de Cap d'Any, com per a institucionalitzar aquesta preocupació —feta pregària a Déu i crida a la bona voluntat dels homes— per a evitar la guerra i consolidar la pau.

Els darrers mesos de l'any que s'acaba hem assistit a conflictes bèl·lics a diversos països, sobretot al Pròxim Orient —entre israelians i palestins— i a l'Irak, Síria i Ucraïna. Conflictes que obliguen a fer-se l'eterna pregunta: No es podien haver evitat? Realment, no era possible la pau?

Quan s'han acomplert cent anys de la Gran Guerra, convido tothom a secundar —sobretot davant la Jornada Mundial de la Pau del proper dijous— a unir-nos a la pregària del Papa perquè el Senyor concedeixi a les poblacions i a les autoritats de les zones que he mencionat —i de totes aquelles que donen abric a conflictes susceptibles d'acabar en enfrontaments violents— «d'avançar amb determinació en el camí de la pau, fent front a tota diatriba amb la tenacitat del diàleg i de la negociació i amb la força de la reconciliació. Que en el centre de cada decisió no s'hi posin els interessos particulars, sinó el bé comú i el respecte a tota persona».

Entre els molts reportatges sobre la Gran Guerra dels anys 1914 i següents, m'ha impressionat un que explica que, a les trinxeres les campanes de Nadal es van fer sentir enmig dels tambors de la guerra. El Nadal del 1914 els combatents s'havien estancat en una terrible guerra de trinxeres, que s'estenia sobretot per terres belgues. Però enmig de les trinxeres es varen sentir els cants del «Santa Nit» i d'altres cants dels països combatents. Sembla que alguns soldats valerosos s'atreviren a saltar a la temible «zona de ningú», entre ambdós rengles de trinxeres, i en alguns llocs es va arribar a l'intercanvi de menjar i de cigaretes. Segons sembla, aquesta treva espontània es va allargar en alguns indrets fins al dia de Cap d'Any. Els estats majors d'ambdós exèrcits, en saber el que havia succeït, varen ordenar que no es repetís. Però el signe ja estava donat, per a aquell moment i per al futur.

Preguem per la pau i treballem a favor d'ella.

† **Josep Àngel Saiz Meneses**
Bisbe de Terrassa

ENTREVISTA

FELICIANO MERINO

Una dona com un temple

La doctora en filosofia del dret Feliciano Merino, especialista en la figura de la filòsofa jueva Edith Stein, dirigeix el Centre d'Estudis de la Dona Maryam, de Granada. Recentment, ha publicat amb Marcelo López —el seu marit— *Francisco, el Papa manso*, una biografia completa sobre la vida i el pensament de l'actual pontífex.

Per què neix i quins són els objectius del Centre Maryam?
Respon a l'exigència d'una reflexió sobre la dona en la societat actual des de la tradició catòlica i oberta a les aportacions de qualsevol altra tradició o ciència contemporània. Pretén ser una ajuda eficaç per a les dones en tots els aspectes de la seva vida: laboral, familiar, de desenvolupament interior..., sense pretensions ideològiques.

Edith Stein és una dona de referència per a vostè. Què li aporta el seu testimoni?

És una dona com un temple. Una buscadora incansable de la veritat que va descobrir en la fe la resposta que era més fidel al seu desig de trobar el significat del món i de l'home mateix. Va donar testimoni de fidelitat a la seva condició femenina i a la seva humanitat, fins i tot davant el terror de l'holocaust nazi. Quan Joan Pau II la va declarar copatrona d'Europa crec que va voler que ens fixéssim en el seu compromís amb la veritat com a dona i com a catòlica.

Què destaca del papa Francesc?

Quan el vaig conèixer vaig quedar captivada pel compromís que sempre va mantenir amb els més necessitats i amb els perseguits per la dictadura militar argentina. Va salvar moltes vides i es va enfrontar a les màfies del tràfic de persones amb finalitats d'exploració laboral o sexual.

PREGÀRIES DE LA M. TERESA

Els ultratjats

Oh Mare, Maria: Quantes persones ultratjades i ofeses en aquest món! Les veig cada dia —homes, dones, infants.

Et demanem amor i tendresa, i un cor net i pur.

Concedeix als perseguits força i esperança, i ensenya'ns a no maltractar cap criatura teva —meravelloses criatures— en què el Pare del cel ha infós la vida. Amén.

Mare Teresa de Calcuta

HECHOS DE VIDA

«Los santos inocentes»

Es una mujer joven. Se llama Sholi. Atiende y cuida a personas mayores de una residencia.

Hay algunos ancianos enfermos que a veces pierden la memoria y viven desorientados.

Ella me cuenta de un anciano:

—«Le trato como si fuera algo mío. Está ido mentalmente, pero lo hago como si fuera mi abuelo. Hay días en que después de darle la comida en la boca, con todo el cariño y ternura de que soy capaz... —no se si recobra la lucidez—, me besa la mano como signo de agradecimiento. Al entrar cada mañana me digo: «Esta es mi casa. Vas a trabajar con amor.»

Péguy decía:

«Los santos inocentes. Yo les amo. Y esto basta. Tal es la jerarquía de mi gracia.»

Recuerdo que Mons. Ancel, obispo auxiliar de Lyon, el obispo de los sacerdotes obreros que vivió durante años en un asilo de ancianos, como uno más de los allí recogidos, afirmaba:

—«Cuando se habla o se quiere hablar de Dios, no basta con aludir a su amor. Hay que testimoniar, también, su gran ternura.»

M. Teresa de Calcuta hizo una llamada para trabajar en favor de los que están solos. Dijo:

—«Hoy la enfermedad mortal no es el cáncer, la lepra, la tuberculosis o el sida, sino la sensación de ser marginado, de no ser bien tratado y de no ser amado.»

LEX ORANDI, LEX CREDENDI

San Francisco de Asís y el belén

En la época de san Francisco de Asís pugnaban los que querían una espiritualidad libre de los lastres materiales y los que defendían una religión alineada con los poderosos. En este contexto, Francisco introduce la práctica del belén. Esta costumbre nos recuerda que Dios se ha hecho carne y, a la vez, que no se revela en el poder humano sino en la pobreza.

Quisiéramos ver nacer a un Mesías victorioso, capaz de batiéndose en duelo con nuestros adversarios. Sin embargo, la estrella nos conduce a un pesebre, a un establo en las afueras de cualquier parte.

Ante la pequeñez del Hijo de Dios se cierran las puertas de las posadas, pero se abren las del corazón de unos pastores. Se abren los ojos de unos Magos venidos de lejos, pero se cierra la magnanimidad de un rey convertido en un tirano sanguinario.

El Evangelio es el anuncio de una vida nueva que está naciendo en Belén de Judá (Is 43,19), pero también en todo aquel que se deja habitar por la Palabra.

Josep Otón

La mística de la Palabra, Editorial Sal Terrae del Grupo de Comunicación Loyola

LECTURES MISSA DIÀRIA

I SANTORAL

Accés al Breviari

29. □ Dilluns (lit. hores 1a setm.) [1Jn 2,3-11 / SI 95 / Lc 2,22-35]. Sant Tomàs Becket (1118-1170), bisbe de Canterbury i mr.; sant David (s. xix aC), rei de Judà i d'Israel, i profeta, conqueridor de Sió; sant Tròfim, bisbe.

30. □ Dimarts [1Jn 2,12-17 / SI 95 / Lc 2,36-40]. Sant Mansuet, mr.; sant Rainer, bisbe; santa Anísia, mr.; sant Fèlix I, papa (269-274) i mr.; beat Raül, abat.

31. □ Dimecres [1Jn 2,18-21 / SI 95 / Jn 1,1-18]. Sant Silvestre I, papa (romà, 314-335) i mr. Santa Coloma, vg. i mr.; santa Melània la Jove; sant Sabinià, bisbe i mr.

1. □ † Dijous [Nm 6,22-27 / SI 66 / Ga 4,4-7 / Lc 2,16-21]. Capvuitada de Nadal: santa Maria, Mare de Déu. Imposició del Nom de Jesús, també Emmanuel o Manuel (Manel). Mare de Déu de Begoña. Sant Concordi, prev. i mr.; santa Eufrosina, vg.; sant Almaqui, mr.

2. □ Divendres [1Jn 2,22-28 / SI 97 / Jn 1,19-28]. Sant Basili el Gran (330-379), bisbe de Cesarea de la Capadòcia, i sant Gregori Nacianzè (330-390), bisbe de Constantinoble, doctors de l'Església. Mare de Déu, Auxili dels cristians; commemoració de la vinguda de la mare de Déu a Saragossa; sant Macari, abat; sant Isidor d'Antioquia, bisbe i mr.; sant Adelard (753-826), abat, cosí de Carlemany; santa Emma, vg.

3. □ Dissabte [1Jn 2,29-3,6 / SI 97 / Jn 1,29-34]. Sant Anter, papa (grec, 235-236) i mr.; santa Genoveva (s. v), vg., patrona de París; sant Fulgenci, bisbe (agustinà); sant Daniel, mr.; sant Atanasi (o Tannari), mr.; sant Josep-Maria Thomasi, prev. teatí, cardenal; beat Alan de Solminiac, bisbe.

4. □ † Diumenge vinent, II després de Nadal (lit. hores: 2a setm.) [Sir 24,1-4.12-16 / SI 147 / Ef 1,3-6.15-18 / Jn 1,1-18 (o més breu: Jn 1,1-5.9-14)]. Sant Rigobert, bisbe; sant Odiló, abat de Cluny (†1048); santa Isabel-Anna Seton, rel. paüla, dels Estats Units; beata Àngela de Foligno, rel. terciària franciscana; santa Genoveva Torres, vg.

LA SAGRADA FAMÍLIA

▶ Lectura del llibre del Gènesi (Gn 15,1-6;21,1-3)

En aquells dies, el Senyor va fer sentir la seva paraula a Abraham en una visió i li digué: «No tinguis por, Abraham: jo sóc el teu protector. La teva recompensa serà molt gran». Abraham li respongué: «Senyor, Déu meu, què em donareu? Jo me'n vaig sense fills, i l'hereu de casa haurà de ser Elièzer de Damasc». Abraham afegí: «No m'heu donat descendència i el meu hereu haurà de ser un dels meus servidors». Llavors el Senyor li va fer sentir la seva paraula i li digué: «No serà pas aquest el teu hereu: serà el fill que naixerà de tu». Després el Senyor el va fer sortir a fora i li va dir: «Mira el cel i posa't a comptar les estrelles, a veure si les pots comptar; doncs, així serà la teva descendència.» Abraham cregué en el Senyor i el Senyor ho tingué en compte per donar-li una justa recompensa. El Senyor visità Sara tal com havia dit, i va complir en ella allò que havia promès. Sara va concebre i va donar un fill a Abraham a les seves velleses, just al temps que Déu li havia predit. Abraham va posar el nom d'Isaac al fill que li havia nascut, que Sara li havia infantat.

▶ Salm responsorial (104)

R. *El Senyor, el nostre Déu, recorda sempre l'aliança.*

Enaltiu el Senyor, proclameu el seu nom, / feu conèixer entre els pobles les seves gestes. / Dediqueu-li càntics, acompanyeu-los amb cítares, / feu l'elogi de les seves meravelles. R.

Glorieu-vos del seu nom sagrat, / alegreu-vos els qui busqueu el Senyor. / Penseu en el Senyor i en el seu poder, / busqueu sempre la seva presència. R.

Recordau les meravelles que ell obrà, / els seus prodigis i les seves decisions. / Descendents d'Abraham, el seu servent, / fills de Jacob, el seu elegit. R.

Recorda sempre l'aliança, / la promesa feta per milers de generacions, / l'aliança pactada amb Abraham, / el jurament fet a Isaac. R.

▶ Lectura de la carta als cristians hebreus (He 11,8.11-12.17-19)

Germans, gràcies a la fe, Abraham, quan Déu el cridà, obeí a la invitació d'anar-se'n a la terra que havia de posseir en herència. Sortí del seu país sense saber on aniria.

Gràcies a la fe, igual que Sara, que era estèril, Abraham obtingué la capacitat de fundar un llinatge, tot i la seva edat avançada; i és que va creure en la fidelitat de Déu que li ho havia promès. Per això d'un sol home, ja caduc, en nasqué una descendència tan nombrosa com les estrelles del cel i com els grans de sorra de les platges de la mar.

Gràcies a la fe, Abraham, posat a prova, oferí el seu fill Isaac. I era el seu fill únic que oferia, el que havia rebut les promeses. Déu havia dit d'ell: Per Isaac tindrà la descendència que portarà el teu nom. Però Abraham confiava que Déu seria prou poderós per ressuscitar un mort. Per això recobrà el seu fill, com una prefiguració d'aquesta veritat.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Lluç (Lc 2,22-40) (Versió abreujada)

Passats els dies que manava la Llei de Moisès referent a la purificació, els pares de Jesús el portaren a Jerusalem per presentar-lo al Senyor.

I quan hagueren complert tot el que ordenava la Llei del Senyor, se'n tornaren a Galilea, al seu poble de Natzaret. El noi creixia i es feia fort, era entenimentat i Déu li havia donat el seu favor.

▶ Lectura del libro del Génesis (Gn 15,1-6;21,1-3)

En aquellos días, Abrahán recibió en una visión la palabra del Señor: «No temas, Abrahán, yo soy tu escudo, y tu paga será abundante.»

Abrahán contestó: «Señor, ¿de qué me sirven tus dones, si soy estéril, y Eliezer de Damasco será el amo de mi casa?» Y añadió: «No me has dado hijos, y un criado de casa me heredará.»

La palabra del Señor le respondió: «No te heredará ese, sino uno salido de tus entrañas.»

Y el Señor lo sacó afuera y le dijo: «Mira al cielo; cuenta las estrellas, si puedes.» Y añadió: «Así será tu descendencia.» Abrahán creyó al Señor, y se le contó en su haber.

El Señor se fijó en Sara, como lo había dicho; el Señor cumplió a Sara lo que le había prometido. Ella concibió y dio a luz un hijo a Abrahán, ya viejo, en el tiempo que había dicho. Abrahán llamó al hijo que le había nacido, que le había dado Sara, Isaac.

▶ Salmo responsorial (104)

R. *El Señor es nuestro Dios, se acuerda de su alianza eternamente.*

Dad gracias al Señor, invocad su nombre, / dad a conocer sus hazañas a los pueblos. / Cantadle al son de instrumentos, / hablad de sus maravillas. R.

Glorias de su nombre santo, / que se alegren los que buscan al Señor. / Recurrid al Señor y a su poder, / buscad continuamente su rostro. R.

Recordad las maravillas que hizo, / sus prodigios, las sentencias de su boca. / ¡Estirpe de Abrahán, su siervo; / hijos de Jacob, su elegido! R.

Se acuerda de su alianza eternamente, / de la palabra dada, por mil generaciones; / de la alianza sellada con Abrahán, / del juramento hecho a Isaac. R.

▶ Lectura de la carta a los Hebreos (Hb 11,8.11-12.17-19)

Hermanos:

Por fe, obedeció Abrahán a la llamada y salió hacia la tierra que iba a recibir en heredad.

Salió sin saber adónde iba. Por fe, también Sara, cuando ya le había pasado la edad, obtuvo fuerza para fundar un linaje, porque juzgó digno de fe al que se lo prometía. Y así, de uno solo y, en este aspecto, ya extinguido, nacieron hijos numerosos como las estrellas del cielo y como la arena incontable de las playas.

Por fe, Abrahán, puesto a prueba, ofreció a Isaac; y era su hijo único lo que ofrecía, el destinatario de la promesa, del cual le había dicho Dios: «Isaac continuará tu descendencia.»

Pero Abrahán pensó que Dios tiene poder hasta para resucitar muertos. Y así, recobró a Isaac como figura del futuro.

▶ Lectura del santo evangelio según san Lucas (Lc 2,22-40) (Versión abreviada)

Cuando llegó el tiempo de la purificación, según la ley de Moisés, los padres de Jesús lo llevaron a Jerusalén, para presentarlo al Señor.

Y cuando cumplieron todo lo que prescribía la ley del Señor, se volvieron a Galilea, a su ciudad de Nazaret. El niño iba creciendo y robusteciéndose, y se llenaba de sabiduría; y la gracia de Dios lo acompañaba.

La Purificació, pintura de Luis de Vargas (1505-1567). Museu de Belles Arts de Sevilla

COMENTARI

La família, petita Església

Per a la família d'avui, pare, mare i fills, què pot significar la Sagrada Família de Natzaret, Jesús, Josep i Maria?

L'Església i el món d'avui es demanen, avui més que mai, quin és el pla de Déu sobre la família. El Sínode sobre la família ha fet emergir alguns grans valors que manifesten la presència de Déu com el creixement de la llibertat i de la responsabilitat en la paternitat i en l'educació, la igualtat de drets entre home i dona, l'obertura al diàleg amb la gran i tan variada família humana...

Però també es constaten molts fracassos en l'amor, la degradació de la sexualitat, la visió hedonista

de la vida que porta a l'afebliment i fins i tot al trencament de les relacions i dels lligams familiars i a molt de sofriment. Però la família de debò és un lloc on s'experimenta l'amor i el perdó: és escola de generositat, de compartir, de responsabilitat que fa superar l'individualisme.

Diu el papa Francesc: «Una casa per cada família. No hem d'oblidar mai que Jesús nasqué en una establida perquè a l'hostal no hi havia lloc, que la seva família va haver d'abandonar la pròpia casa i fugir a l'Egipte perseguida per Herodes.» Avui en són tantes, de famílies sense casa, perquè no l'han tinguda mai o perquè l'han perduda per diversos motius. Família i casa van de bracet! Però un sostre, perquè sigui una casa, ha de tenir també una dimensió co-

munitària: el barri. I és precisament en el barri on es comença a construir aquesta gran família de la humanitat, a partir d'això que és més immediat, des de la convivència amb el veïnat.

Avui vivim en immenses ciutats que es mostren modernes, i es nega una casa a milers dels nostres veïns i germans, fins i tot infants, als quals s'anomena elegantment *persones sense residència fixa*. Jesús, Josep i Maria van experimentar el desnonament a Betlem. Simeó, al temple de Jerusalem, profetitzava que l'ombra de la creu ja plana per la vida de Jesús i el cor de Maria. Jesús passarà la major part de la vida a Natzaret, on aprendrà a parlar, a caminar, a pregar, a treballar.

Ignasi Ricart, claretià

VIDA DIOCESANA

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

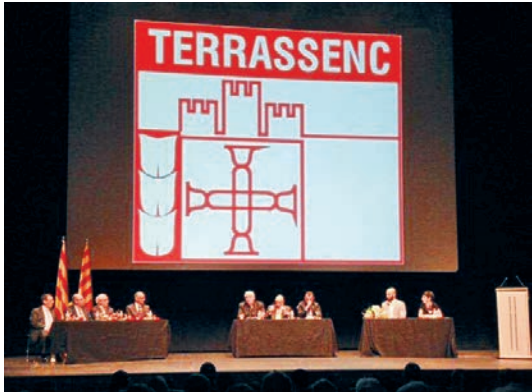
Aquest diumenge dia 28, a les 12 h. Celebra la Missa de la festa de la Sagrada Família a la Catedral.

Dilluns dia 29, a les 13.30 h. Presideix el dinar de Nadal amb els preveres, diaques i seminaristes de la diòcesi a Terrassa.

Dijous dia 1 de gener de 2015, a les 12 h. Celebra la Missa de la solemnitat de Santa Maria, Mare de Déu, a la Catedral.

Dimarts dia 6, a les 12 h. Celebra la Missa de la solemnitat de l'Epifania a la Catedral.

NOTÍCIES

El Sr. Bisbe assisteix a l'entrega de premis del Terrassenc de l'Any. Mons. Josep Àngel Saiz Meneses, bisbe de Terrassa, va assistir el dissabte dia 29 de novembre, a la 46a edició del Terrassenc de l'Any, lliurat pel Centre Cultural el Social, que forma part de la Fundació Centre Social Catòlic. L'acte tingué lloc al Teatre Principal de Terrassa. El Sr. Bisbe va estar acompanyat pel Sr. Jordi Ballart, alcalde de Terrassa, i pel Sr. Felip Elósegui, president de l'entitat.

Visita Pastoral a Sentmenat. El diumenge dia 30 de novembre, Mons. Salvador Cristau, bisbe auxiliar, va presidir la celebració de la Missa Estacional a la parròquia de Sant Menna de Sentmenat amb motiu de la Visita Pastoral a la parròquia. El dimecres dia 3 de desembre Mons. Saiz Mene-

Horari de la Cúria Diocesana per Nadal

La Cúria diocesana obrirà el dilluns 29 i el dimarts 30 de desembre. Després romandrà tancada. Tornarà a obrir el dimecres dia 7 de gener de 2015.

ses va visitar l'alcalde del municipi i seguidament es va reunir amb els grups, entitats, comunitats i col·legis de la parròquia. També va visitar el temple, l'ermita i altres dependències. Va ser acompanyat per Mons. Salvador Cristau.

Benedicció de pessebres a la Catedral de Terrassa. El diumenge 30 de novembre, Mn. Fidel Catalán, secretari general i canceller, va beneir l'exposició de pessebres de l'Associació de Pessebristes de Terrassa, al soterrani de l'atri de la Catedral. El varen acompanyar el Sr. Ferran Font, president de l'Associació, el Sr. Albert Català, president de la Federació Catalana de Pessebristes i el Sr. Amadeu Aguado, tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Terrassa.

Dinar interreligiós per la pau a la UAB. Per iniciativa del Servei de Formació Religiosa de la Universitat Autònoma de Barcelona (SAFOR-UAB) i amb el Col·lectiu d'Estudiants Àrabs (CEA-UAB) el dia 24 d'octubre es va fer una trobada per la pau fruit del diàleg interreligiós. 80 participants participaren en un dinar compartit. Representants catòlics i musulmans llegiren el manifest comú «Una fe autèntica mai no és violenta».

AGENDA

Festa de la Sagrada Família a la Catedral. Missa a les 9 i a les 10 del matí. Missa solemne a les 12 del migdia, presidida pel Sr. Bisbe i amb participació de les famílies. A les 7 de la tarda: Vespres solemnes. Exposició del Santíssim i adoració en silenci. Consagració de les famílies i benedicció amb el Santíssim. Adoració del Nen Jesús. Missa a les 8 del vespre.

Festa patronal a la parròquia de la Sagrada Família de Terrassa. Aquest diumenge dia 28, a les 12.30 h, Missa solemne. A les 18 h, concert d'orgue a càrrec de Pol Álvarez en homenatge a Mn. Joan Soler, antic rector, en els seus 80 anys.

Renovació dels vots. Les Germanes de la Sagrada Família d'Urgell, a la seva Casa General (a Rubí) renoven avui els vots de la vida religiosa dintre de la celebració de l'Eucaristia a 3/4 de 8 del matí.

Horari dels Pessebres de la Catedral. Festius i dissabtes: pel matí, de 2/4 de 12 a 2/4 de 2; per la tarda de 2/4 de 6 a 2/4 de 9. Feiners: per la tarda, de 2/4 de 6 a 3/4 de 9. Fins al diumenge dia 11 de gener.

REMAD MAR ADENTRO

Las lecciones de la Historia

El pasado mes de julio se cumplió el centenario del comienzo de la llamada Gran Guerra. El 20 de junio de 1914 el archiduque y heredero del trono del Imperio Austro-húngaro y su esposa fueron asesinados en Sarajevo. Este acto fue el detonante que, un mes más tarde, llevó al estallido de la llamada Primera Guerra Mundial. El papa Benedicto XV hizo todo lo posible para evitarla, pero no fue posible. Se preveía que la conflagración sería corta, pero duró cuatro años y se calcula que provocó 20 millones de muertos entre militares y civiles. Fue una gran mortandad.

En la alocución del *Angelus* del 27 de julio el papa Francisco invitó a todos a aprender las lecciones de la Historia y calificó la Gran Guerra como una «masacre inútil» que causó millones de muertos y destrucciones inmensas. Acto seguido pidió que «no se repitan los errores del pasado, sino que se tengan presentes las lecciones de la Historia, haciendo que prevalezcan siempre las razones de la paz mediante un diálogo paciente y valiente».

Los papas de nuestro tiempo han sido grandes defensores de la paz. Y el papa Francisco se

ha situado en esta misma línea. Pablo VI instituyó la Jornada Mundial de la Paz, que se celebra el día primero de año, como para institucionalizar esta preocupación —hecha plegaria a Dios y llamamiento a la buena voluntad de los hombres— por evitar la guerra y consolidar la paz.

Los últimos meses del año que acaba hemos asistido a conflictos bélicos en diversos países, sobre todo en Oriente Próximo —entre israelíes y palestinos— y en Irak, Siria y Ucrania. Conflictos que obligan a hacerse la eterna pregunta: ¿No se podían haber evitado? Realmente, ¿no era posible la paz?

Cuando se han cumplido cien años de la Gran Guerra, invito a todos a secundar —sobretudo ante la Jornada Mundial de la Paz del próximo jueves— a unirnos a la plegaria del Papa para que el Señor conceda a las poblaciones y a las autoridades de las zonas citadas —y de todas aquellas que albergan conflictos susceptibles de acabar en enfrentamientos violentos— «avanzar con determinación en el camino de la paz, afrontando toda diatriba con la tenacidad del diálogo y de la negociación y con la fuerza de la reconciliación. Que en el centro de cada decisión no se pon-

gan los intereses particulares, sino el bien común y el respeto a toda persona».

Entre los muchos reportajes sobre la Gran Guerra de los años 1914 y siguientes, me ha impresionado uno que explica que, entre las trincheras, las campanas de Navidad se hicieron oír en medio de los tambores de guerra. En la Navidad del 1914 los combatientes se habían estancado en una terrible guerra de trincheras, que se extendía sobre todo en tierras belgas. Pero entre trincheras se oyeron los cantos del «Noche de paz» y otros cantos de los países de los combatientes. Parece que algunos soldados valerosos se atrevieron a saltar a la temible «zona de nadie», entre las dos trincheras, y en algunas zonas se llegó a intercambiar comida y cigarrillos. Al parecer, esta tregua espontánea se alargó en alguna zona hasta el día del Año Nuevo. Los estados mayores de los dos ejércitos, sabedores de lo sucedido, ordenaron que no se repitiera. Pero el signo ya estaba dado, para aquel momento y para el futuro.

Roguemos por la paz y trabajemos a favor de ella.

† **Josep Àngel Saiz Meneses**
Obispo de Terrassa